

OLIPA MAINIO MATKA

Matka Hattulaan ja Hämeenlinnaan 29.11.24 oli onnistunut sekoitus eläväksi muuttuvaa historiaa, jännitteensä säilyttävää tarinaa, hersyvää kieltä ja huumoria.

Ensin tutustuttiin erinomaisen asiantuntijaoppaan, Vilppu Vuoren, johdattamana Hattulan Pyhän Ristin keskiaikaiseen kirkkoon ja sen maalauksiin valonheittäjien ja taskulampun avulla, sillä kirkko on sähkötön.

Kirkon maalauksissa on esitetty 180 raamatun kertomusta ja pyhimyskertomuksia. Kuvien tarina alkaa maailman luomisesta ja jatkuu seinillä myötöpäivään päättyen viimeiseen tuomioon.

Hattulan kirkkoon vuonna 1513 matkanneiden maalareiden tehtävä ei ollut pieni – koko kirkko maalattiin täyteen kuvia, seinät, pylväät ja kattoholvit. Vielä suurempi oli maalausten tehtävä – selittää kokonainen maailma.

Maalarit taiteilivat kirkkoon maailman synnyn ja lopun ja kaiken siltä väliltä. Kun lukutaidottomat ihmiset katsoivat niitä kuvia, he ymmärsivät, miten maailmassa pitää elää.

Vuori sai minulle puistatuksia aikaan kertomalla, että keskiajalla oli tavallista, että ihminen haudattiin maallisen matkansa päätteeksi kirkon lattian alle. Vilppu Vuorella on vahva epäily, että mikäli Hattulan kirkon lattia joskus purettaisi, näky olisi hyvin samanlainen, kuin mikä Isonkyrön kirkon lattian alta paljastui sitä purettaessa. Hattulassa lattian alle hautaamisesta luovuttiin 1700-luvun lopulla. Vuori kertoi yhdeksi syyksi hajuhaitat.

Hattulasta matkasimme Hämeenlinnaan nauttimaan Ravintola Verkatehtaan Rottien Pyhimys Dinner -aterian antimista. Alkuruokana oli neidon salaattia ja loimutettuja kasviksia, hapankermaa, sienisiä ja omenaa, kalastajan tervasilakkaa ja suolasilliä, lihasyltystä ja munajuustoa, pääruokana avotulella paahdettua viljapossua ja mallaskastiketta, paahdettua lanttua, kaskettuja juurikkaita ja possun rasvassa haudutettuja perunoita. Jälkiruoaksi oli tarjolla metsämarjapiirasta ja kermavaahtoa.

Masut täynnä siirryimme Verkatehtaan Vanaja-saliin katsomaan Annelin Kannon Rottien pyhimys -romaanin pohjautuvaa näytelmää, joka kertoo kiehtovasti Hattulan Pyhän Ristin kirkon kuvien synnystä ja maalaa keskiaikaiset ihmiset, väkevine tunteineen.

Rottien pyhimyksen henkilöt ja tapahtumat ovat fiktiivisiä, mutta historiallisen ajan kuvaamisessa on pyritty tarkkuuteen. Tarina etenee kuvien maalaamisen tahtiin, mutta mukaan mahtuu paljon mielenkiintoista arjen historiaa.

Omaksi kuvakseen silloin jo oppipojasta maalariksi kohonnut ja kovia kokenut Pelliina maalasi Kakukyllän, rottien pyhimyksen. Hän maalasi pyhimykselle omat kasvonsa ja punaisena leiskuvan tukkansa. Siitä kirja ja näytelmä olivat saaneet nimensä..

Kotimaan matkavastaava Raili Koivisto oli rakentanut matkapaketin, jonka tahti oli sopivan rauhallinen ja jossa kaikki meni tarkoin ajatellussa järjestyksessä nappiin ajoitusta myöten. Isot kiitokset hänelle!

Leena Sorvali